

Datum: 2023-09-18
Handläggare: Carolina Dolff
Direktr:
Diariernr: 2022.654 KS

Kommunstyrelsen

Svar på motion gällande avgiftsfri solpanel och vindkraft - Zlatibor Sinik (C)

Ärendebeskrivning

Zlatibor Sinik (C) har till kommunfullmäktige den 13 december 2022 lämnat en motion om avgiftsfri solpanel och vindkraft.

Motionären föreslår att Alingsås kommunfullmäktige beslutar att bygglov och bygganmälan ska vara avgiftsfri då man vill anlägga solceller och, eller minivindkraftverk för att på så vis hjälpa våra medborgare att investera i sin fastighet för att bidra med egenproducerad elektricitet och på så vis bidra till en smartare energipolitik i samhället som inte skapar beroende av tredje part.

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade den 25 januari 2025 § 22 att motionen lämnas till kommunledningskontoret för beredning.

Förvaltningens yttrande

Motionärens förslag avser att stimulera utbyggnaden av förnybar och småskalig elproduktion, genom att kommunen tillser att dessa bygglovsärenden blir kostnadsfria för sökanden. Förslaget avser därigenom öka incitamentet för medborgare att investera i solceller och mindre vindkraftverk.

Det pågår ett aktivt arbete kring energifrågan i Alingsås. Att öka förutsättningarna för en robust och förnybar energiproduktion i kommunen ligger i linje med Alingsås Klimatstrategi 2022-2030 inklusive handlingsplaner för begränsad klimatpåverkan och klimatanpassning. Det är också det övergripande syftet med Energiplan 2020-2025 att effektivisera kommunens energianvändning och bidra i omställningen mot ett fossiloberoende energisystem. Den 7 november 2022 § 154 beslutade därtill kommunstyrelsen att kommunledningskontoret får i uppdrag att genomföra en energiutredning för att säkra Alingsås kommuns energiförsörjning. En sådan utredning ger en aktualiserad helhetssyn på kommunens behov av energi och effekt samt förutsättningar för produktion. Energiutredningen har påbörjats och avses delredovisas till kommunstyrelsen under 2023. Utredningen kommer också att ligga till grund för kommande revidering av kommunens energiplan.

Kommunallagen 2 kap. 5 § ger kommunerna möjlighet att finansiera vissa delar av sin verksamhet med avgifter. Regleringen innebär en rätt och inget tvång, och det är alltid möjligt för kommunen att besluta att finansiera en kostnad med skattemedel. Motionens förslag möter därmed inga lagliga hinder. Däremot behöver ändringar i avgifter regleras i taxa som beslutas av fullmäktige. Vid fastställande av taxa ska den så kallade likställighetsprincipen särskilt beaktas. Principen framgår av 2 kap. 3 § kommunallagen och innebär att kommunmedlemmar i samma situation ska behandlas lika, exempelvis vid handläggande av bygglov. Vid reglering av vilka avgifter som ska undantas eller sättas ned behöver det därför särskilt tillses att kommunmedlemmar i lika situationer behandlas lika.

Kommunledningskontoret har i beredningen av ärendet stämt av med bygglovsenheten vad som gäller för bygglov och startbesked för solpanel och vindkraft. Redan idag är vissa

installationer av solcellspaneler bygglovsbefriade men det krävs bygglov i vissa fall inom detaljplanerat område samt utökad lovplikt inom områdesbestämmelser. Vid nybyggnation av fastigheter ingår det i ordinarie prövning. För vindkraft krävs i regel bygglov men det finns undantag redan idag. Oavsett om vindkraftverk kräver bygglov eller inte kan det krävas tillstånd, dispens eller anmälan enligt annan lagstiftning.

Kommunledningskontoret har vid omvärldsbevakning noterat att andra kommuner på senare år har agerat på olika sätt för att förenkla och uppmuntra medborgare till att bygga energieffektivt och med lägre miljö- och klimatpåverkan. Exempelvis är alla bygglovsärenden som gäller solenergianläggningar helt avgiftsbefriade i Malmö, medan Falkenberg har valt att kraftigt minska avgiften. Ett par kommuner har infört en kostnadsfri bygglovsprövning, men väljer att ta ut en administrativ avgift. I Lerum kan istället avgiften för bygglov och startbesked sänkas med 50 procent, genom exempelvis installation av förnybara energikällor. Det finns dock i dagsläget inga uppgifter om att detta har lett till ökat antal anläggningar av solpanel eller uppförande av vindkraft i de kommuner som har vidtagit dessa åtgärder. I Alingsås kommun gäller principen att byggandet ska betalas av de eller den som bygger. Om bygglovsärenden gällande solceller och mindre vindkraftverk ska avgiftsbefrias, kommer kostnaden istället finansieras av skattemedel.

I beredningen av ärendet har kommunledningskontoret haft dialog med samhällsbyggnadsförvaltningen. Samhällsbyggnadsförvaltningen lyfter att en slopad avgift kan innebära att privatpersoner och verksamhetsutövare med sedan tidigare känt olämpliga fastigheter för ändamålet ändå väljer att testa att söka bygglov, och att det leder till långa handläggningstider och ärenden som inte leder till ett bygglov.

Kommunledningskontoret anser att motionärens förslag kan få både administrativa och praktiska konsekvenser som lyfts fram ovan. Därtill att effekten av förslaget i nuläget är oklar. Den pågående utredningen för att säkra Alingsås kommuns energiförsörjning kommer att ge klarhet i kommunens behov och förutsättningar. Kommunledningskontoret anser inte att motionärens förslag ska hanteras separat, utan att de ingår som en del i pågående energitredning. Kommunledningskontoret föreslår därför att motionen ska avslås.

Ekonomisk bedömning

Motionärens förslag innebär ökade kostnader eftersom kostnaden för vissa bygglov och byggnämnan kommer att belasta kommunen. Förslaget att motionen avslås innebär inga ekonomiska konsekvenser.

Förslag till beslut

Förslag till beslut i kommunfullmäktige

Motionen avslås.

Cecilia Knutsson
Stabschef

Carolina Dolff
Miljö- och klimatstrateg